

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Corollarium notatu dignum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

nis dicebamus. Tum etiam, quia si aliquâ ratione res non existens non posset causare, maximè quia id quod in se non existit, nec ratione sui potest agere, cum in se non sit, nec ab alio ut instrumentum ad operandum assumi: Sed hæc ratio non convincit: Ergo &c Minor probatur: Licet id quod in se non est, non possit assumi ut instrumentum ab alio in cuius mensura non sit, non tamen impossibile videtur quod assumatur ab alio in cuius mensura est: Sed res futura, licet in propria mensura non sit, est tamen in mensura Dei, futurum enim est præsens æternitati, quæ est mensura Dei: Ergo à Deo potest assumi ut instrumentum physicum.

40. Confirmatur: Quod ratione sui non extenditur ad causalitatem alicujus termini, ut Dei instrumentum potest extendi, quia Dei causalitas ad talem terminum extenditur: Ergo pariter quod in se non existit, si tamen existat in mensura superiori Dei, quæ extenditur ad futurum, ut instrumentum Dei poterit extendi ad aliquid physicè causandum.

41. Hæc tamen solutio sustineri nequit, potestque breviter confutari: Agere enim est actualitas causæ efficientis: non prima: Ergo secunda, subindeque supponit esse, quod est prima actualitas.

Confirmatur: Quia calefactio est actio productiva caloris, & terminatur ad illum, debet in agente supponere calorem, vel formaliter, vel eminenter: Sed causalitas seu efficientia physica, est productiva existentia, & terminatur ad illam: Ergo debet supponere esse in agente, & consequenter ad agendum, semper requiritur & supponitur existentia.

Nec valet si dicas, quod agere necessario requirit existentiam, non in mensura propria, sed in mensura Dei, quæ est æternitas. Nam contra est quod operatio quæ est productio rei in hac mensura nostra creata, existit etiam in tali mensura: Ergo etiam prima actualitas rei agentis, nimirum existentia, debet esse mensurata eadem mensurâ. Unde

42. Ad primum fundamentum hujus solutionis respondetur, multoties requiri ad causalitatem alicujus causæ aliquas condiciones essentialiter, & non solum ex natura rei, ut patet in apprehensione finis, quæ quidem ad finalizandum, in probabiliiori sententia, solum est conditio, & tamen nec de potentia Dei absoluta potest moveri voluntas à fine, sine prævia apprehensione illius: pariter ergo ad agendum physicè, essentialiter requiritur existentia, subindeque à Deo suppleri non potest. De contactu autem, jam dictum est, quod si loquamur de contactu suppositi, seu de approximatione agentis ad passum, non requiritur essentialiter ad agendum, contactus tamen virtutis, essentialiter est necessarius, cum claudatur essentialiter in actione per quam agens operatur, ut in solutione præcedentis objectionis declaravimus.

43. Ad secundum, concessa Majori, nego Minorem, ad probationem, nego Majorem; quia implicat ex terminis, ut dictum est, quod agens operetur operatione mensurata mensurâ creatâ, nisi ipsum etiam tali mensurâ mensuretur: cum autem etiam assumatur à Deo ut instrumentum, debeat operari operatione mensurata mensurâ creatâ, consequens est id quod in se nullo modo existit, non posse à Deo ut instrumentum assumi.

44. Ad confirmationem, concessa Antecedente, nego Consequentiam, quia, ut mox dicebamus, hoc ex terminis implicat, nulla verò est implicancia,

A quod aliqua res creata recipiat in se virtutem aliquam, per quam ad aliquam operationem eleve-
tur, ad quam ex natura sua & virtute propria nequit pertingere. Hæc igitur solutio prætèrmittenda.

45. Dicendum est, quod quando D. Thomas docet passionem & resurrectionem Christi esse instrumenta nostræ salutis & resurrectionis, hoc non debet intelligi de passione & resurrectione, prout sunt quidam motus in fieri qui transierunt, sed secundum quod aliquo modo remanent in humanitate, ratione cicatricum, & dotium gloriæ, quæ in ea perseverant. Vel ut alij dicunt, idcirco passio & resurrectio Christi dicuntur causæ nostræ salutis & resurrectionis, quia humanitas Christi, ut per passionem & resurrectionem immutata, modificata, ac determinata, ad hos effectus præstādos à Deo ut instrumentum assumitur.

46. Obijcies sextò: In humanitate Christi nulla est virtus sufficiens ad physicè causandam gratiam & alios effectus supernaturales: Ergo non causat illos physicè. Consequentia patet, probatur Antecedens. Nam vel talis virtus esset corporea, vel spiritalis: Non corporea, aliàs non posset subiectari in anima Christi, nec concurrere ad effectum spiritualem, qualis est productio gratiæ: neque etiam spiritalis, quia non posset recipi in corpore Christi, quidquid enim recipitur, ad modum recipientis recipitur, atque adeo corporeum esse debet, si eius subiectum sit corpus: Ergo &c.

47. Respondeo negando Antecedens, ad cuius probationem dico, virtutem constituentem humanitatem Christi in ratione instrumenti physici, esse spiritualem, licet recipiatur in subiecto corporeo: Ratio est, quia licet virtus spiritalis ex natura sua permanens & completa, qualis est ea quam habet causa principalis, nequeat recipi in subiecto corporeo, bene tamen illa quæ ex natura sua est transiens & incompleta, qualis est virtus humanitatis Christi ad patranda miracula, & causandam gratiam, utpote quæ consistit vel in motione, vel in qualitate viali, sive transeunte. Solutio desumitur ex D. Thoma infra quæst. 62. art. 4. ad 1. ubi proposita sibi eadem obiectio, sic respondet: *Ad primum dicendum quod virtus spiritalis non potest esse in re corporea, per modum virtutis permanentis & complete, nihil tamen prohibet esse in corpore virtutem spirituales instrumentales, inquantum scilicet corpus potest moveri ab aliqua substantia spiritali ad aliquem effectum spirituales inducendum.* Juxta quam doctrinam debet similiter distingui illud axioma, *Quidquid recipitur, ad modum recipientis recipitur.* & concedi, si illud quod recipitur sit permanens, negari verò si sit solum virtus transiens. De quo fufius in Tractatu de sacramentis.

§. III.

Corollarium notatu dignum.

48. EX dictis inferes, gratiam miraculorum in Christo, non fuisse virtutem aliquam, seu qualitatem permanentem habitualiter in illo, sed qualitatem naturâ suâ fluentem & transeuntem, quam vis propter dignitatem subiecti, in eo fuerit per modum habitus.

Prima pars hujus corollarii patet ex dictis, Nam gratia miraculorum, seu vis patranda miracula, humanitati Christi collata, non est virtus principalis, sed instrumentaria, ipsam elevans ac reddens potentem ad patranda miracula: Atqui vis instrumentaria non est qualitas ex natura sua

permanens, sed fluens & transiens, ut docent A Philosophi 2. physic. Ergo & vis patrandi miracula humanitati Christi collata.

49. Dices, Christi humanitati in ordine ad miracula est tribuenda perfectissima virtus instrumentaria possibilis, hoc enim exigere videtur infinita dignitas ipsius Christi: Sed possibilis est virtus instrumentaria de se permanens ad miracula efficienda: Ergo illa humanitati Christi concedi debet. Major videtur certa, Minor probatur. Character est potestas & virtus permanens in anima, ut dicemus in Tractatu de Sacramentis: Sed ille est vis instrumentalis ad efficienda sacramenta, & convertendum panem in corpus Christi: Ergo possibilis est virtus instrumentaria de se permanens ad miracula facienda.

Dist. 4.
Art. 2.

50. Respondeo primò distinguendo Majorem: Tribuenda est Christo perfectissima virtus instrumentaria possibilis, secundum potentiam Dei absolutam, nego: secundum potentiam ordinariam, concedo; ut enim sæpe diximus, non est necesse ponere in Christo omnem majorem perfectionem ei possibilem secundum potentiam Dei absolutam, aliàs oporteret ponere gratiam habitua-lem in illo in perfectiori gradu quam de facto illam habuit, cum potuisset ejus gratia esse magis intensa: similiter secundum scientiam inditam omnia debuisset cognoscere per unam speciem, quia hæc species non videtur impossibilis, quæ tamen communiter negantur: Sed sic est illi tribuere omnem majorem perfectionem possibilem de potentia ordinaria, quæ est sufficiens ad intrinsecum ornatum ipsius humanitatis, & ad finem Incarnationis, atque accommodata suavi dispositioni divinæ providentiæ: licet autem gratis admittatur posse dari virtutem instrumentariam ad miracula, de se permanentem, tamen hoc non esset secundum potentiam Dei ordinariam, sed absolutam.

51. Respondeo secundò, datà Majori, negando Minorem, nam ut ait D. Thomas 2. 2. quæst. 178. art. 1. ad 1. impossibile est dari aliquam qualitatem ad faciendum miracula: quod intelligendum est (ut interpretatur Capreolus) de qualitate de se & ex natura sua permanenti, non verò de qualitate vitali & transeunte. Unde ad exemplum quod in contrarium adducitur, dicendum est characterem non esse virtutem instrumentalem completè & in actu secundo, sed incompletè & in actu primo, quatenus per illum Sacerdos constituitur in aptitudine, ut recipiat virtutem instrumentalem, & elevationem à Deo, seu motionem agentis principalis, per quam ministerialiter & instrumentaliter operatur, ut in Tractatu de Sacramentis latius exponemus. Unde character est forma permanens, non quia est virtus instrumentaria, sed quia per illum tanquam per participationem Sacerdotij Christi sanctificantur atque deputantur fideles divino cultui: omnis autem sanctificatio quæ fit per Sacerdotium Christi, est perpetua, re consecrata manente; est enim Sacerdotium Christi æternum, secundum illud Psalmi 109. *Tu es Sacerdos in æternum.*

52. Secunda pars corollarij, quæ asserit virtutem patrandi miracula in Christo, quamvis ex se & natura sua fuerit transiens, per accidens tamen, ob dignitatem subiecti, in eo fuisse ad modum habitus, & permanentem, breviter suadet. Ad perfectionem Christi pertinebat, virtutem factivam miraculorum esse in ejus humanitate perfectissimo modo: Sed perfectius est illam habere

Tom. IV.

permanentem, & ad modum habitus, quàm transeuntem, & per modum dispositionis: Ergo Christus virtutem illam ex se & ex natura sua transeuntem, habuit permanentem & per modum habitus: Sicut supra disputatione 11. articulo 5. dicebamus, quod licet donum prophetiæ detur communiter per modum motionis & coruscationis transeuntis, in Christo tamen, ratione conjunctionis animæ ejus ad Verbum, fuit permanentem, & per modum habitus: unde sicut ob hanc rationem Christus prophetabat, quando volebat, ita poterat efficere miracula, quoties, & quando volebat, semperque ad ea patrandi paratam habebat assistentiam & concursum divinæ omnipotentiae, ut articulo precedenti annotavimus.

Dices, Qualitas quæ secundum se & quoad suam substantiam est transiens, etiam quoad modum debet esse talis, cum modus essendi proportionetur ipsi substantiæ rei: Ergo si virtus patrandi miraculorum in Christo, secundum se & quoad suam substantiam, fuerit transiens, etiam quoad modum & statum debuit esse talis.

Responderetur negando Majorem, non enim repugnat quod aliqua qualitas sit quoad substantiam transiens, & quoad modum permanens: ut enim dicitur in Logica, capite de qualitate, datur qualitas, quæ quoad substantiam est dispositio, seu de facili mobilis à subiecto, & quoad modum est habitus, seu à subiecto difficile mobilis, ut habitus opinionis in hæreticis: sicut è contra datur qualitas, quæ quoad substantiam est habitus, & quoad modum est dispositio, ut scientia quæ est in tyrone. Sicut ergo Theologi docent lumen gloriæ collatum Paulo in rapto per modum transeuntis, fuisse naturam suam permanentem, atque habitum: ita pariter ex adverso nos dicimus, donum miraculorum animæ Christi collatum, quamvis fuerit qualitas naturam suam transiens, in Christo tamen, ob dignitatem subiecti, & ratione conjunctionis animæ ejus ad Verbum, fuisse permanentem, & habuisse modum & statum habitus.

DISPUTATIO XX.

De Impeccabilitate Christi.

Ad questionem 15. Divi Thomæ.

Hæcenus egit Sanctus Doctor de perfectionibus humanitatis assumptæ, nunc agere incipit de defectibus ejusdem naturæ, & primò de illis quæ ad corpus pertinent, quod facit quæstione decimâ quartâ, deinde de his quæ spectant ad animam, quod præstat quæstione decimâ quintâ. Sed quia circa primum nulla occurrit difficultas hic discutienda, ad secundum progrediemur, & de impeccabilitate animæ Christi sequentibus articulis disseremus.

KKkk ij